

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που δημοσιοποιήθηκε πριν από λίγες ημέρες (24 Οκτωβρίου) αναφέρει ότι όσες εταιρείες έχουν συμμετάσχει, μεταξύ άλλων, σε συμπράξεις για τη στρέβλωση του ανταγωνισμού (καρτέλ) ενδέχεται να αποκλείονται από διαγωνισμούς δημοσίων έργων, για διάστημα τουλάχιστον τριών ετών. Το σημαντικότερο όμως στοιχείο είναι ότι στην απόφαση αναφέρεται ότι η περίοδος αποκλεισμού δεν θα υπολογίζεται πλέον με βάση την ημερομηνία τέλεσης του αδικήματος για το οποίο έχουν καταδικαστεί οι εταιρείες, αλλά με βάση εκείνη της δημοσίευσης της απόφασης (είτε του δικαστηρίου είτε της αρμόδιας επιτροπής ανταγωνισμού της εκάστοτε χώρας).

Στην περίπτωση του περίφημου καρτέλ των κατασκευών στην Ελλάδα, η ημερομηνία αυτή είναι ο Σεπτέμβριος του 2017, όταν δημοσιεύθηκε στο σχετικό ΦΕΚ η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει της οποίας οι περισσότερες εταιρείες της ανώτατης εργοληπτικής τάξης αποδέχθηκαν όσα τους καταλογίζονταν και συναίνεσαν στην καταβολή των σχετικών προστίμων, με αποκορύφωμα τα 38,5 εκατ. ευρώ, που πλήρωσε ο όμιλος «Ελλάκτωρ», το υψηλότερο πρόστιμο που έχει επιβληθεί μέχρι σήμερα.

Παράλληλα, όπως προκύπτει από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, οι εταιρείες που έχουν εμπλακεί και έχουν καταδικαστεί σε υποθέσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού

μπορούν μεν να διεκδικούν νέες συμβάσεις (κατά τα τρία χρόνια από την έκδοση των σχετικών καταδικαστικών αποφάσεων), αλλά μόνον εφόσον κατορθώνουν να αποδεικνύουν στις αναθέτουσες αρχές ότι έχουν λάβει επαρκή μέτρα για τη μη επανάληψη των σχετικών πρακτικών. Μάλιστα, όπως αναφέρεται στην απόφαση, τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία δεν θα πρέπει να είναι μόνον η ενεργός συνδρομή στην έρευνα των κατά τόπους επιτροπών ανταγωνισμού και η αποδοχή και ασφαλώς έγκαιρη πληρωμή των σχετικών προστίμων, αλλά απαιτείται και σειρά άλλων μέτρων, τεχνικού και οργανωτικού χαρακτήρα, όπως επίσης και αποζημίωση για τις προκληθείσες ζημιές (πέραν του προστίμου που έχει ήδη επιβληθεί). Για παράδειγμα, θα πρέπει να έχουν διακοπεί όλοι οι δεσμοί με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά, να έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα αναδιοργάνωσης προσωπικού, να έχουν τεθεί σε εφαρμογή συστήματα υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, να έχει δημιουργηθεί δομή εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και να έχουν εγκριθεί εσωτερικοί κανόνες ευθύνης και αποζημίωσης. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προέκυψε στο πλαίσιο της αντιδικίας των γερμανικών εταιρειών Vossloh Laeis GmbH κατά Stadtwerke München GmbH.

Η απόφαση αυτή αναμένεται να έχει σοβαρές επιπτώσεις στους εν εξελίξει διαγωνισμούς δημοσίων έργων, την πλειονότητα των οποίων διεκδικούν αυτήν την περίοδο εταιρείες που έχουν εμπλακεί και έχουν αποδεχθεί το πρόστιμο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όπως η «Ακτωρ», η J&P-Αβαξ, η ΤΕΡΝΑ και η Intrakat.

Με βάση την υφιστάμενη νομολογία που απαιτεί πλέον το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, θα πρέπει οι αναθέτουσες αρχές να ζητήσουν και να λάβουν επαρκείς αποδείξεις ότι έχουν εφαρμοστεί όλα τα απαιτούμενα μέτρα από τις εταιρείες που διεκδικούν τα έργα, προκειμένου να επιτραπεί η συμμετοχή τους.

Σε διαφορετική περίπτωση, ακόμα κι αν προχωρήσει η διαδικασία ανάθεσης των σχετικών έργων, θα είναι εφικτός ο αποκλεισμός των μειοδοτών σε πιθανή προσφυγή από εταιρείες του ανταγωνισμού που δεν συμμετείχαν στο περίφημο «καρτέλ».